

Tid Tisdagen den 21 april 2020 kl. 17.00 – 17.45
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justering Onsdagen den 29 april 2020, §§ 1-6, 9-12, 17, 20-27, 29

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Tisdagen den 21 april 2020, §§ 7-8, 13-16, 18-19, 28

Katarina Luhr

Karin Lekberg

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Katarina Luhr (MP) ordföranden

Karin Lekberg (S) vice ordföranden

Torbjörn Erbe (M)

Christoffer Jönsson (L)

Gunnar Caperius (C)

Tjänstgörande ersättare:

Sofia Tahko (KD)

för Fritz Lennaárd (M)

Maria Mustonen (V)

för Deniz Butros (V)

Tapani Juntunen (SD)

för Anton Clarholm (SD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Anna Hadenius och Timmie Aspelin.

Med anledning av coronaviruset COVID-19 har nämnden kommit överens om att reducera antalet deltagare vid sammanträdet.

§ 7

Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 för miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dnr 2020-3624

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner underlag för budget 2021 med inriktning 2022 – 2023.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporteringen av miljöprogrammets delmål enligt bilaga 2 till förvaltningens tjänstutlåtande.

- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 18 mars 2020.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Katarina Luhr (MP), vice ordföranden Karin Lekberg (S), Torbjörn Erbe (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius (C), Sofia Tahko (KD) och Tapani Juntunen (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Maria Mustonen (V) föreslår att nämnden beslutar att delvis avslå förvaltningens förslag till underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 och istället godkänna förslag till inriktning enligt vad som anges i Vänsterpartiets budgetreservation 2020, samt anför därutöver följande:

Klimatförändringarna kommer att förändra förutsättningarna för våra samhällen och påverka såväl människor som djur och natur. I IPCC:s specialrapport från 2018 fastslås att en temperaturökning över 1,5 grader Celsius skulle ge ödesdigra konsekvenser och varför det är högst önskvärt att inte få en temperaturökning utöver det. Till det kommer att jordens medeltemperatur redan ökat med 1,2 grader Celsius jämfört med förindustriella nivåer. Det är därför mycket bråttom att ställa om. Så pass att Vänsterpartiet vill fastslå att vi är i ett klimatnödläge.

Den grönbåa majoritetens budgetunderlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 innehåller få nyheter utan är i stora drag en fortsättning på den politik som den rödgröna majoriteten bedrev. Vänsterpartiet anser dock att detta inte är tillräckligt om Stockholm på allvar ska bemöta de hot vi står inför och för att trygga målen om en klimatsmart stad då världen ytterligare närmar sig år 2040 då Sverige ska ha nettonoll-utsläpp.

I underlaget finns ett förslag på en generell effektivisering med 10 miljoner kronor. Det är svårt att förstå hur den sittande majoriteten kan mena att miljö- och klimatfrågorna är vår tids viktigaste frågor samtidigt som man föreslår en effektivisering som i praktiken innebär en nedskärning. Även de projekt som fått projektanslag vars finansiering upphör efter 2020 befinner sig nu i en ytterst oklar situation.

Sammantaget tyder finansieringen inte på en majoritet som prioriterar miljö- och klimatområdet i tillräcklig utsträckning.

Klimatomställning

Vänsterpartiet föreslår också tillskapandet av en klimatpanel som kan rådgöra staden om hur man effektivast och skyndsammast gör nödvändiga reformer för en hållbar utveckling. Klimatpanelen bör ha som syfte att säkerställa att staden uppfyller 1,5-gradersmålet och målet om att vara klimatpositiva till 2040. Vi vill se ett kraftfullare arbete för att uppfylla strategin om ett fossilbränslefritt Stockholm 2040 och en fossilbränslefri kommunal organisation 2030.

För att på allvar ställa om Stockholm stad föreslår Vänsterpartiet en klimatfond på 100 miljoner som ska stödja forskning och utvecklingsprojekt för omställning och klimatanpassning. Medel ur fonden för finansiering av forskningsstudier och utvecklingsprojekt ska kunna sökas av akademien och stadens verksamheter. Klimatanpassning är också något som förslaget pekar ut som särskilt viktigt i stadsutvecklingen.

Energiomställning

Vi vill påskynda omställningen genom en kraftig utbyggnad av solelsproduktion i staden. I det här arbetet ingår även ett förslag på inrättandet av ett kommunalt solenergibolag som kan samordna utbyggnaden. Målet bör vara att länets egen fossilfria och förnybara energiproduktion ska täcka hälften av energibehovet 2030. Andra viktiga åtgärder med bäring på strategin, om än inte direkt på MHN:s arbete, är att snarast projektera för en storskalig biokolsanläggning, kraftigare åtgärder för att minska vägtrafikens utsläpp och en nedläggning av Bromma flygplats.

Stadsutveckling

Att bygga rätt från början är avgörande när det gäller utsläppsminskningar och klimatanpassning. Vänsterpartiet vill skapa en stad för alla människor att leva i genom en social och ekologisk stadsplanering för rättvisa, jämlikhet och hållbarhet. Det innebär exempelvis att vi bygger bort bostadsbristen, men också att vi sparar gröna ytor.

Från MHN:s sida vill vi därför understryka vikten av nära samverkan med berörda kontor i staden för att i ett tidigt skede kunna planera energieffektivt, transporteffektivt och ekologiskt hållbart. Det innebär att planera utifrån ett förändrat klimat med ökade skyfall, värmeböljor och erosion, men också för ekologisk kompensation i de fall det är

nödvändigt. Det handlar om att planera en stad i 1,5-graderssamhället.

Offentlig upphandling

Vänsterpartiet delar kontorets/majoritetens uppfattning om att offentlig upphandling är ett strategiskt viktigt verktyg för att uppnå stadens miljö- och klimatmål och anser att det även fortsättningsvis bör prioriteras såväl ekonomiskt som med personella resurser.

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag som stöds av ordföranden Katarina Luhr (MP), vice ordföranden Karin Lekberg (S), Torbjörn Erbe (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius (C), Sofia Tahko (KD) och Tapani Juntunen (SD).

Reservation

Maria Mustonen (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Karin Lekberg (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Miljöförvaltningen har tagit fram ett väl underbyggt budgetunderlag som visar vikten av att Stockholms stad hela tiden intensifierar sitt klimat- och miljöarbete. Flera av målen i miljöprogrammet för åren 2016-2019 har uppnåtts men flera åtgärder behövs för att fortsätta trenden. Det lokala arbetet är avgörande för att den globala klimatomställningen ska lyckas och förvaltningen behöver fortsatt god finansiering för att utveckla arbetet med stadens klimat- och miljömål.

Förvaltningen beskriver väl hur behovet av nämndens verksamhetsområden kommer att växa de kommande åren, dels utifrån att staden växer och dels utifrån att miljöarbetet alltmer prioriteras i den omställning som pågår. Förvaltningen behöver också involveras mer och tidigare i flera av stadens processer, till exempel vid kravställning vid upphandling, implementering av kemikalie- och klimathandlingsplanen samt planering av stadens skolor och förskolor. Det kräver ökade resurser och ökad stadsövergripande samordning.

Vi oroas därför av att miljöförvaltningens budget förväntas minska med ca 10 miljoner om inga tillskott ges för kommande period. Flertalet projektsatsningar löper ut samtidigt som flera av de nya aktiviteterna införlivas i ordinarie verksamhet. Hyreskostnaderna ökar också vilket

behöver kompenseras om de inte ska leda till neddragningar i verksamheten. I en stad som växer kommer behovet av tillsynskontroller och expertkompetens att öka vilket inte alltid kan finansieras genom egna avgifter. Vi förutsätter därför att staden skjuter till de resurser som krävs för att bibehålla en hög och god produktionstakt för stadens miljöarbete.

Vi har tidigare tyckt att det är synd att klimatomställningen och miljöarbetet inte lyfts fram tydligare i kommunfullmäktiges inriktningsmål. Vi anser att Stockholm ska bli klimatpositivt senast år 2040 och att staden behöver ta nya initiativ i riktning mot det målet.

Vi har föreslagit och föreslår igen att staden sätter ett mål om en klimatneutral byggsektor till år 2040. Stockholm behöver fler bostäder och staden behöver ta ansvar som beställare och driva på teknikutvecklingen mot en klimatneutral byggsektor. Stadens energikrav vid nyproduktion behöver omarbetas till att bli klimatkrav som omfattar hela byggnadens livscykel.

Vi har föreslagit och föreslår igen att stadens fastighets- och bostadsbestånd energieffektiviseras brett. Vi behöver minska effektuttaget i ett redan ansträngt elnät och ge utrymme till ny laddinfrastruktur så att fler verksamheter kan ersätta fossila bränslen med el.

Vi har föreslagit och föreslår igen att staden intensifierar strategiarbetet för god, hälsosam och klimatsmart mat. Vi måste minska klimatpåverkan från stadens livsmedelskonsumtion, minska matsvinnet och öka matavfallsinsamlingen snabbare än vad som nu sker.

Miljöförvaltningen gör ett viktigt arbete och tillsynen, programverksamheten, miljöövervakningen och kommunikationsinsatserna behöver fortsätta att utvecklas. Staden behöver tydligare än idag organisera arbetet så att åtgärdsprogrammen verkligen implementeras och resurser öronmärks bland ansvariga stadsdelar, bolag och nämnder. Genomförandefasen är oftast eftersatt vilket leder till en lägre måluppfyllelse än vad som annars hade varit möjligt med en annan politik. Stadens miljöarbete behöver hålla ihop från ord till handling och följas upp med resurser i alla led för att vara effektiv och kraftfull. Resursbehovet för de samlade åtgärderna i stadens olika miljöprogram behöver tas fram av ansvariga nämnder som centralt underlag för den fortsatta miljöstyrningen. Det räcker inte med fina ord och ambitiösa mål i olika handlingsplaner och strategier om det saknas

resurser för genomförande. Miljö- och klimatarbetet måste gå före skattesänkningar.

Vidare så oroas vi av den stora andelen anmärkningar som rapporteras inom flertalet tillsynsområden (ibland uppemot samtliga tillsynsobjekt) som visar på ett stort kunskaps- och utbildningsbehov bland stadens verksamhetsutövare. Vi välkomnar därför översynen av kommunikationsarbetet och arbetet med de utbildningsinsatser som bland annat livsmedelskontrollen haft tillsammans med näringslivsaktörer. Det är tydligt att stadens verksamhetsutövare behöver informeras mer om gällande lagkrav och riktlinjer och behovet av en god egenkontroll. Staden ska ha som mål att samtliga verksamheter ska känna till stadens miljökrav och att anmärkningarna från tillsynen ska minska.

Vi välkomnar fortsatta satsningar på ökad bostadstillsyn i socioekonomiskt svaga områden. Vi oroas dock över att förbättrad inomhusmiljö, tack vare förvaltningens tillsyn av att fastighetsägare måste uppnå lagens miniminivå, ibland leder till hyreshöjningar som gör att de boende inte har råd att bo kvar. En upprustning upp till lagens minimikrav ska inte leda till hyreshöjningar. Här måste åtgärder vidtas.

Slutligen ser vi positivt på förvaltningens strävan att implementera de lokala åtgärdsprogrammen för vatten som en naturlig del i stadens processer. Vi ser också fram emot att medborgarenkäten digitaliseras och förenklas så att stockholmarna bredare och lättare får ta del av och kan ge sin återkoppling till stadens arbete.

Vi vill återigen uppmärksamma förvaltningens redogörelse för de kommande årens resursbehov. Förvaltningen påtalar även vikten av att behålla och utveckla kritisk kompetens varpå det är viktigt att staden kan erbjuda konkurrenskraftiga löner och en god arbetsmiljö. Sammantaget är det tydligt att förvaltningen behöver ges ökade medel för att fortsätta arbetet i enlighet med stadens efterfrågade ambitionshöjningar utifrån det klimatnödläge som finansborgarrådet har gett uttryck för.

Vi behöver en politik som fördelar våra gemensamma resurser på ett jämlikt och solidariskt sätt för att nå våra höga ambitioner för staden. Vi tror att ett starkt samhälle genom solidariskt samarbete mellan offentlig sektor, civilsamhälle och företag har bäst chans möta det ökade behovet framför OSS.

Tapani Juntunen (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi anser det nödvändigt, med anledning av den senaste tidens ekonomiska volatilitet i Sverige och vår omvärld, att en stramare budget med syftet att värna förvaltningens kärnverksamhet förbereds. I en tid då kommunens finanser ställs på prov, är det politikens uppgift att göra rätt prioriteringar för att garantera stockholmarna en trygg vardag.

Det budgetunderlag som presenterats av förvaltningen tar ej hänsyn till effekterna av covid-19-pandemin, vilket även klargjorts i presentationen som skickades ut till ledamöter och ersättare i Miljö-och hälsoskyddsnämnden.

Sverigedemokraterna menar att det nu blir än viktigare att se över verksamheten och noggrant överväga huruvida delar av den behöver omprioriteras. Principerna för detta bör ske genom en inventering av obligatoriska delar av verksamheten och därefter en utvärdering av vilka icke-obligatoriska som fortsatt bör prioriteras.

Precis som näringslivet nu står inför en tuff tid med ekonomiska omställningar måste även det offentliga vara beredd att omprioritera delar av sin verksamhet.

Vid protokollet
Timmie Aspelin